

C-630/21. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2021. október 13.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Oberlandesgericht Stuttgart (Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2021. október 12.

Felperes és fellebbező:

O. K.

Alperes és ellenérdekű fél a fellebbezési eljárásban:

Mercedes-Benz Bank AG

Az alapeljárás tárgya

2008/48 irányelv – Fogyasztói hitelmegállapodás – Elállási jog – Az elállásra nyitva álló időszak – Lejárat – A megállapodás teljes mértékű teljesítése – A fogyasztó jogai – A haszon kiadására való jogosultság

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az uniós jog értelmezése, EUMSZ 267. cikk

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 1) Úgy kell-e értelmezni a 2008/48 irányelv 14. cikkét, hogy már nem áll fenn a fogyasztó elállási joga, ha mindkét fél teljes mértékben teljesítette a hitelmegállapodást?
- 2) Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

Ellentétes-e a 2008/48 irányelv 14. cikkével valamely tagállam olyan nemzeti jogi szabályozása, amely azzal jár, hogy a fogyasztó már nem gyakorolhatja elállási jogát, ha mindkét fél teljes mértékben teljesítette a hitelmegállapodást?

- 3) Az első kérdésre adandó nemleges és a második kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Ellentétes-e a 2008/48 irányelv 14. cikkének (3) bekezdésével valamely tagállam olyan nemzeti jogi szabályozása, amely szerint a 2008/48 irányelv 14. cikkének (1) bekezdésén alapuló elállási jogát eredményesen gyakorló fogyasztó jogosult arra, hogy a hitelező kiadja számára a fogyasztó által a hitelező részére az elállásig teljesített kifizetésekből a hitelező által húzott hasznot?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

A fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, különösen a 14. és 22. cikk

A fogyasztói pénzügyi szolgáltatások távértékesítéssel történő forgalmazásáról, valamint a 90/619/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK irányelv és a 98/27/EK irányelv módosításáról szóló, 2002. szeptember 23-i 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, különösen a 6. cikk

A fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, különösen a 9. és 10. cikk

Az üzlethelyiségen kívül kötött szerződések esetén a fogyasztók védelméről szóló, 1985. december 20-i 85/577/EGK tanácsi irányelv

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

A Bürgerliches Gesetzbuch (polgári törvénykönyv, a továbbiakban: BGB) 2002. január 2-án kihirdetett (BGBl. I 42. o., 2909; 2003 I 738. o.) és legutóbb a 2021. augusztus 10-i törvény (BGBl. I 3515. o.) 1. cikkével módosított változata, különösen a 242., 346., 357., 492. és 495. §

Az Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche (a polgári törvénykönyv bevezetéséről szóló törvény) 1994. szeptember 21-én kihirdetett (BGBl. I 2494. o.; 1997 I 1061. o.) és legutóbb a 2021. augusztus 10-i törvény (BGBl. I 3515. o.) 2. cikkével módosított változata, különösen a 247. cikk 3. és 6. §-a

A tényállás és az eljárás rövid bemutatása

- 1 A 2012. június 16-i szerződéssel a Mercedes-Benz Bank AG kölcsönt nyújtott O. K.-nak mint fogyasztónak egy gépjármű vételárának finanszírozására. A szerződéskötés időpontjában alkalmazandó késedelmi kamatlábat nem tüntették fel a szerződéses dokumentumokban.
- 2 O. K. a szerződésnek megfelelően visszafizette a kölcsönt. A Mercedes-Benz Bank AG erre tekintettel 2015 májusában felszabadította a megfelelő biztosítékokat. A hitelmegállapodás ezáltal teljes mértékben teljesült.
- 3 2018. szeptember 25-i levelével O. K. elállt a hitelmegállapodástól.
- 4 A Mercedes-Benz Bank AG nem fogadta el az elállást. O. K. ezért keresetet indított a Landgericht Stuttgart (stuttgarti regionális bíróság, Németország) előtt. O. K. a kifizetett összegek visszafizetését kéri. O. K. ezenkívül arra kéri kötelezni a Mercedes-Benz Bank AG-t, hogy fizessen részére az alapkamatlábnál 5 százalékponttal magasabb kamatot az ezen összegekből általa húzott haszon után.
- 5 A Landgericht Stuttgart (stuttgarti regionális bíróság) elutasította a keresetet. Az említett bíróság rámutat arra, hogy a hitelmegállapodást teljes mértékben teljesítették, és azóta több mint három év eltelt. O. K. ezért már nem hivatkozhat jóhiszeműen (a BGB 242. §-a) az elállás jogára.
- 6 O. K. fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz a Landgericht Stuttgart (stuttgarti regionális bíróság) ítéletével szemben.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 7 O. K. úgy véli, hogy elállása nem elkésett, mivel az elállásra nyitva álló időszak még egyáltalán nem kezdődött meg. Nem kapta meg az uniós jog (a 2008/48 irányelv 10. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett 14. cikke (1) bekezdésének b) pontja) és a vonatkozó nemzeti jogszabályok által előírt teljes tájékoztatást.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid bemutatása

Az első kérdésről

- 8 A 2008/48 irányelv nem szabályozza kifejezetten, hogy megszűnik-e, és ha igen, mikor, az irányelv 14. cikke szerinti elállási jog.
- 9 A kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint sok minden szól amellett, hogy már nem áll fenn az elállási jog, ha mindkét fél teljes mértékben teljesítette a hitelmegállapodást:

- a 2008/48 irányelv (34) preambulumbekzdése (lásd: Hogan főtanácsnok Volkswagen Bank és társai ügyre vonatkozó indítványa, C-33/20, C-155/20 és C-187/20, EU:C:2021:629, 107. pont)
  - a 2008/48 irányelv 10. cikkében meghatározott tájékoztatási kötelezettségek célja (lásd: Hogan főtanácsnok Volkswagen Bank és társai ügyre vonatkozó indítványa, C-33/20, C-155/20 és C-187/20, EU:C:2021:629, 108. pont)
  - a Bíróság 85/577 irányelvvel kapcsolatos ítélkezési gyakorlata (2008. április 10-i Hamilton ítélet, C-412/06, EU:C:2008:215, 41. és azt követő pontok)
  - a 2002/65 irányelv 6. cikke (2) bekezdésének c) pontja (lásd: a Bíróság 2019. szeptember 11-i Romano ítélete, C-143/18, EU:C:2019:701, 39. pont)
  - A 2008/48 irányelv 14. cikkének (1) bekezdése szerinti elállási jog gyakorlása időben nem korlátozott (a Bíróság 2021. szeptember 9-i Volkswagen Bank és társai ítélete, C-33/20, C-155/20 és C-187/20, EU:C:2021:736, 117. pont). Amennyire azonban megállapítható, a tagállamok jogrendjeiben példátlan lenne egy bármiféle korlát nélküli jog.
  - A magas szintű fogyasztóvédelem biztosítására irányuló célkitűzésre tekintettel alighanem aránytalan is egy bármiféle korlát nélküli jog (lásd analógia útján: a Bíróság 2016. november 9-i Home Credit Slovakia ítélete, C-42/15, EU:C:2016:842, 72. pont).
- 10 Az elállási jognak a megállapodás teljes mértékű teljesítését követő megszűnése mellett szólhat, hogy az időben korlátlan elállási jog többek között a visszatartást és szankcionálást szolgálja (a Bíróság 2021. szeptember 9-i Volkswagen Bank és társai ítélete, C-33/20, C-155/20 és C-187/20, EU:C:2021:736, 124. és azt követő pontok).
- 11 A kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint azonban ez a szempont kisebb jelentőséggel bír a következő indokok miatt:
- A 2008/48 irányelv nem hangsúlyozza kifejezetten az elállási jog szankció- és visszatartó jellegét (lásd az irányelv (34) preambulumbekzdését, amely az elállási jog gyakorlásával kapcsolatos eljárások hasonló területeken való közelítésére utal).
  - A 2011/83 irányelv, amelyben az uniós jogalkotó meghatározza az elállási időszak konkrét időtartamát (a 9. cikk (2) bekezdése), mégpedig az elállási jogra vonatkozó tájékoztatás elmulasztásának esetében is (10. cikk).
  - A megállapodás teljes mértékű teljesítését követően már nem pótolható ézszerűen a megállapodásból eredő jogokra és kötelezettségekre vonatkozó tájékoztatás.

- Az uniós jogban is érvényesülő jogállamiság elve szerint a szankcionálás azt feltételezi, hogy a kötelezett a jogszabályoknak megfelelően járhatott volna el. A 2008/48 irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében foglalt rendelkezések azonban sok helyen pontatlanok, és tágan vannak megfogalmazva. A német jogalkotó és a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) által elvégzett értelmezések végül több esetben sem nem állták ki a Bíróság általi felülvizsgálat próbáját (lásd: a Bíróság 2021. szeptember 9-i Volkswagen Bank és társai ítélete, C-33/20, C-155/20 és C-187/20, EU:C:2021:736; 2020. március 26-i Kreissparkasse Saarlouis ítélete, C-66/19, EU:C:2020:242, 49. pont).

A második kérdésről

- 12 Ha a hitelmegállapodás megkötése óta eltelt bizonyos idő, és a megállapodást teljes mértékben teljesítették, a nemzeti jog szerint egyes esetekben rosszhiszeműnek minősülhet, ha a fogyasztó a 2008/48 irányelv 14. cikkének (1) bekezdéséből eredő elállási jogára hivatkozik (nemzeti legfelsőbb bírósági ítélezési gyakorlat). A BGB 242. §-a értelmében ugyanis a kötelezett a szolgáltatást a jóhiszeműség követelményének megfelelően köteles nyújtani, az ügyletek során elfogadott szokásokra tekintettel.
- 13 Kérdéses, hogy ellentétes-e a 2008/48 irányelv 14. cikkének (1) bekezdésével a nemzeti jog ilyen értelmezése.
- 14 A kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint a fenti 9. és 11. pontban említett indokok, különösen az alábbiak ez ellen szólnak:
  - a Bíróság 85/577 irányelvvel kapcsolatos ítélezési gyakorlata (2008. április 10-i Hamilton ítélet, C-412/06, EU:C:2008:215, 41. és azt követő pontok)
  - a 2011/83 irányelv, amelyben az uniós jogalkotó meghatározza az elállási időszak konkrét időtartamát (a 9. cikk (2) bekezdése), mégpedig az elállási jogra vonatkozó tájékoztatás elmulasztásának esetében is (10. cikk)

A harmadik kérdésről

- 15 A 2008/48 irányelv sem a 14. cikk (3) bekezdésében, sem máshol nem szabályozza, hogy mire jogosult a fogyasztó az eredményes elállást követően.
- 16 A nemzeti jog szerint a fogyasztó az eredményes elállást követően bizonyos feltételek mellett nemcsak kifizetéseinek (kamat és törlesztőrészek) visszatérítésére jogosult, hanem a kifizetéseiből a hitelező által húzott haszon kiadására is; ha a hitelező egy bank, vélelmezni kell, hogy ilyen haszonra tett szert, mégpedig az általa követelhető késedelmi kamat mértékének megfelelő mértékben (nemzeti legfelsőbb bírósági ítélezési gyakorlat). A jelen esetben ez a mérték 5 százalékponttal magasabb az alapkamatlábnál.

- 17 A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a tagállamok a 2008/48 irányelv hatálya alá tartozó megállapodásokat illetően nem állapíthatnak meg a szerződő felek tekintetében az ezen irányelvben elő nem írt kötelezettségeket, amikor az irányelv az e kötelezettségekkel érintett területen harmonizált rendelkezéseket tartalmaz (2021. szeptember 9-i Volkswagen Bank és társai ítélet, C-33/20, C-155/20 és C-187/20, EU:C:2021:736, 107. és azt követő pont).
- 18 A 2008/48 irányelv 14. cikkének (3) bekezdése az eredményes elállás jogkövetkezményeire vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz. Ezek a rendelkezések azonban csak a hitelező jogait szabályozzák.
- 19 Ezért kérdéses, hogy a 2008/48 irányelv az eredményes elállás jogkövetkezményeinek teljes területe tekintetében harmonizált rendelkezéseket tartalmaz-e – azzal a következménnyel, hogy a tagállamok nem tarthatnak fenn vagy a nemzeti jogukba nem vezethetnek be az ebben az irányelvben meghatározottaktól eltérő rendelkezéseket (a 2008/48 irányelv 22. cikkének (1) bekezdése) –, vagy csak a hitelezői jogok területe tekintetében. Az utóbbi ellen szól a valódi belső piac létrehozására irányuló célkitűzés (lásd a 2008/48 irányelv (7) és (9) preambulumbekendését).
- 20 Ha azonban a 2008/48 irányelv csak a hitelezői jogok területe tekintetében tartalmaz harmonizált rendelkezéseket, tekintetbe jöhet, hogy a tagállamok az irányelv 23. cikke alapján szankcióként írják elő az irányelv 14. cikkének (3) bekezdésében nem előírt fogyasztói jogokat. A hitelmegállapodástól több mint 14 nappal a szerződéskötést követően történő elállásra ugyanis rendszerint alighanem a tájékoztatási kötelezettség megsértése miatt kerül sor.
- 21 A 2008/48 irányelv 23. cikkének második mondata értelmében azonban az ilyen szankciónak arányosnak kell lennie. Ha a hitelmegállapodást már teljes mértékben teljesítették, főszabály szerint alighanem nem ez a helyzet (lásd a fenti 9. pontot). A fenti 16. pontban említett, a haszon kiadására való jogosultság elismerése esetén ugyanis a hitelmegállapodás teljes mértékű teljesítését követően közölt elállás olyan hatással lenne a fogyasztó tekintetében, mintha minden egyes kifizetésével az alapkamatlábnál 5 százalékponttal magasabb kamattal kamatozó befektetést eszközölt volna, és addig várhatna az elállással, ameddig csak akar.
- 22 A 2008/48 irányelv (35) preambulumbekendése, amely szerint az irányelv nem érinti a tagállamoknak az áru visszaadására vagy bármely kapcsolódó kérdésre vonatkozó szabályozását, a jelen esetben aligha bír jelentőséggel, mivel a haszon kiadására való jogosultság esetében egy közvetlenül a hitelmegállapodástól való elálláshoz kapcsolódó szabályozásról van szó.